

YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN BAZI SOSYAL BECERİLERİN KAZANDIRILMASINA ETKİSİ

EFFECT OF CREATIVE DRAMA METHOD ON THE RECEPTION OF SOME SOCIAL SKILLS

Yılmaz KARA *, Figen ÇAM**

ÖZET: Bu çalışma, gelişim ve öğrenme dersinde grupla bir işi yapma ve yürütme, ilişkiyi başlatma ve sürdürme ile kendini kontrol etme sosyal becerilerinin kazandırılmasına yaratıcı drama yönteminin etkisini araştırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma gelişim ve öğrenme dersi alan toplam 74 öğretmen adayı ile bir deney ve bir kontrol gruplu deneme modeli kullanılarak yürütülmüştür. Rasgele yöntemle öğretmen adaylarından 37 tanesi yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı deney, diğer 37 tanesi ise geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubuna atanmıştır. Deney grubunda sosyal becerileri geliştirecek şekilde düzenlenmiş yaratıcı drama aktiviteleri 12 haftalık ders saati süresince uygulanmıştır. Sosyal becerilerin ölçümünde, araştırmacılar tarafından hazırlanan, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılan Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği (SBDÖ) kullanılmıştır. Ön ölçüm ve son ölçümden elde edilen veriler üzerinde bağımsız t testi uygulanmıştır. Sonuç olarak, bulgular grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri ile kendini kontrol etme becerilerini kazandırma konusunda yaratıcı drama yönteminin etkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: eğitimde yaratıcı drama; sosyal beceriler; sosyal beceriler öğretimi

ABSTRACT: The purpose of this study is to investigate the effect of creative drama method on developing, make and execute a work with a group, begin and carry on a relationship, and self control social skills in development and learning lesson. This research was designed according to one experimental and one control group experimental modeling with 74 teacher student taking development and learning lesson. Randomly one of the thirty-seven students assigned as the traditionally designed teacher centered approach used control group the other assigned as the creative drama method implemented experimental group. In the experimental group, creative drama activities were used to develop social skills of students as a treatment during 12 weeks. Social Skills Evaluation Scale (SBDÖ) developed by the researchers, was used to measure social skills. Collected data from pretest and posttest was processed by using independent t test. Consequently findings indicated that creative drama method had significant effect on make and execute a work with a group, begin and carry on a relationship, self control social skills.

Keywords: creative drama in education; social skills; social skills instruction

1. GİRİŞ

Çağdaş eğitim yaklaşımları, öğrencilere bilgiyi nasıl depolayacaklarından çok onlara nasıl ulaşacaklarını öğreten anlayışı eğitim sisteminin temeline almayı gerekli kılmaktadır. Bu durum bilginin öğrencinin bizzat kendisi tarafından keşfedilmesine imkân veren birçok öğrenme modelleri ve öğretim yöntemlerinin gelişimini sonuç vermiştir. Günümüzde, bireyi öğrenme sürecinde etkin kılan, yaparak ve yaşayarak öğrenmesine olanak sağlayan, kendini gerçekleştirmesine ve yaratıcı, üretken bir birey olmasına kısaca bireyin tüm yönleriyle gelişmesine katkıda bulunan bir yöntem olarak görülen yaratıcı drama kullanılmaya başlanmıştır (Kaf, 2000).

Eğitimde yaratıcı drama; doğaçlama, rol oynama v.b. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak bir grup çalışması içinde bireylerin, bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerinin yeniden gözden geçirildiği “oyunsu” süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılmasıdır (San, 2002). Eğitim ve öğretimde dramanın işlevi oldukça önemlidir. Drama, oyun anlamında kullanılmakta ise de eğitimde bir öğretim yöntemi olarak uygulanmasının amacı duyuşsal, bilişsel ve davranışsal yetileri geliştirmektir. Drama ekinsel gelişim,

* Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi Bayburt Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, yilmazkaankara@yahoo.com

** Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi Bayburt Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, figencam@gmail.com

özgüven, kendini tanıma, yaratıcılık, eleştirel bakış, kendini aşma, problem çözme ve çözüm yolları üretme gibi nitelikleri kazandıran etkili bir yoldur (Genç, 2003).

Eğitimde dramanın bir yöntem olarak kullanılması çağdaş insanın toplumsal ilişkilerini düzenlemesine, kendisini tanımasına, üretmesine ve varlığını sergilemesine olanak sağlamaktadır. Yaratıcı drama aracılığıyla olaylar ve durumlarla bunların arasındaki bağlantılar kolayca öğrenilebilir. Yaratıcı drama dolaylı yoldan anlatılır, bu nedenle başkalarının davranışlarını ve insanın kendi davranışlarını emin bir mesafeden gözleme imkânı vardır. Bugünün sorunları, geçmiş ve gelecekte araştırılabilir. Dramada bir durum somut, aynı zamanda soyut ifadelerle keşfedilir. Olayların yaşanarak gelişmesini içeren aktif bir yöntemdir. Böylece unsurları somutlaştırarak durumu açıklığa kavuşturur. Sosyolojik bir perspektiften bakıldığında bireyler, sadece kendileri değil, içinde yaşadıkları toplumun geçmişi, şimdiki zamanı, geleceği ve aynı zamanda insanlık hakkında da daha derinlemesine bilgi sahibi olabileceklerdir (O'Neill & Lambert, 1995; San, 1996; Adıgüzel, 2006).

Heathcote, yaratıcı dramanın asıl cevherinin topluluk halinde yapılmasında olduğuna inanmıştır (Heathcote & Wagner, 1990). Oyuna dayalı bir grup çalışması olarak drama, öğrencilerin farklılıklarını toplumsal bir ifadeyle bir araya getirmelerini, birleştirmelerini sağlar. Katılımcılar kendi deneyimlerini ve bakış açılarını diğerlerine karşı test ederler ve nerelerde farklı olduklarını, hangi konularda benzeştiklerini görürler. Bu yolla ait olma duygusunun yanı sıra başkalarıyla rahat ve sağlıklı ilişkiler kurma yönünde de önemli beceriler kazanılmış olur (Johnson & O'Neill, 1984; Adıgüzel, 1993).

Eğitimde drama, yetkin ellerde katılımçıya, zihinsel, fiziksel ve duygusal katılım yoluyla dramatik bir ortamda var olma olanağı sunacaktır. Bu ortam, kendi potansiyelini fark etme, kendini ifade etme, yaratıcılık gelişimi, kendini başkalarının yerine koyarak düşünebilme gibi becerilerin gelişimine önemli bir katkı sağlamasının yanı sıra, belki de en önemlisi içinde yer alan bireyleri mutlu edecektir (Sağlam, 2004).

Yaratıcı drama yönteminin, bireyin toplumsallaşmasında önemli katkılarının olduğu söylenebilir. Toplumsallaşmanın sağlanmasında sosyal beceriler önemli bir yer tutmaktadır. Sosyal beceri kavramı, birçok araştırmacı tarafından tanımlanmıştır. İçinde bulunan sosyal ortama uygun davranma yeteneği olarak tanımlanan sosyal beceriler, kişinin olumlu ya da olumsuz duygularını uygun bir şekilde anlatabilmesini, kişisel haklarını savunabilmesini, gerektiğinde başkalarından yardım isteyebilmesini, kendisine uygun olmayan istekleri geri çevirebilmesini kolaylaştırma konusunda önemli rol oynamaktadır (Sorias, 1986). Kelly (1982) sosyal beceriyi, çevreden olumlu pekiştireç sağlayan veya devam ettiren kişiler arası ilişki durumlarında kullanılan öğrenilmiş davranışlar olarak görmektedir. Westwood (1993) sosyal becerileri, kişilerin başkaları ile olumlu etkileşimleri başlatmaları ve sürdürmeleri için önemli davranış elemanları olarak tanımlamaktadır. Diğer taraftan Cartledge ve Milburn (1983) sosyal becerileri; "başkaları ile etkileşimde olumsuz tepkileri önleyen ve olumlu tepkilerin verilmesine olanak tanıyan, sosyal olarak uygun görülen, amaca yönelik sosyal bağlama bağlı olarak değişiklik gösteren ve ayrıca duruma özgü olan davranışlar" olarak tanımlamaktadırlar.

Yukarıda verilen tanımlar incelendiğinde sosyal beceri, kişiler arası ilişkilerde sosyal bilgiyi alma, çözümlenme ve anlamının yanı sıra uygun tepkilerde bulunma, hedefe yönelik ve sosyal bağlama göre değişen, hem gözlenebilir hem de gözlenemeyen bilişsel ve duyuşsal öğeleri içeren ve öğrenilebilir davranışlar olarak anlaşılmaktadır (Yüksel, 2001).

Sosyal ve kişisel gelişim eğitim sistemimizin yazılı hedefleri arasında yer alsada, uygulamada hedeflerin çoğunlukla rekabet ve akademik başarı üzerinde odaklandığı görülmektedir. Oysa bireylerin şiddet, yabancılaşıma ve sosyal izolasyon gibi sorunlarla etkin şekilde başa çıkabilmeleri için sosyal davranış ve becerilerinin gelişmesi gereklidir (Oral, 2002).

Öğretmen bütün sınıfı içeren faaliyetler organize ederken, dersi öğrenciyi aktif kılacak şekilde plânlarken, grup etkinliklerini organize ederken, beklenmeyen bir durumda ya da plânların bozulması halinde ortama ayak uydururken sosyal kontrol becerilerine gereksinime duyar. Öğretmenin, öğrencinin kişisel problemleri ve endişeleriyle ilgilenirken duyuşsal ve sosyal yönden duyarlılığı ön plâna çıkar. Duyuşsal yönden duyarlı olan öğretmen, öğrencilerin içinde bulunduğu dönemin kültürünü anlar ve ona göre davranır. Gelişmeye açık etkin bir öğretmen öğrencilerin duygularına değer verir, onların olumlu benlik kavramı geliştirmelerine yardımcı olur. Öğrencilerin sözel ve sözel

olmayan tepkilerine değer verir ve dinler. Öğretmenlerin dinleyici ve ilk iletişimi kuran kişi olarak adlandırılan rolü duyuşsal ve sosyal yönden duyarlı olmasını gerektirir. Öğrenci ve diğer personelle iyi iletişim kurabilmesi, duyuşsal ve sosyal yönden anlatımcı ve duyarlı olması ile ilgilidir (Yüksel, 2001).

Etkili öğretmenlerde bulunması gereken bilgi ve beceriler konusunda değişik listeler görmek olasıdır. Örneğin; Reed ve Bergman'ın öne sürdüğü etkin öğretmen özellikleri incelendiğinde bu özelliklerin çoğu öğrenilebilir, öğretilir ve değerlendirilebilir özelliklerdir. Öğretmen yetiştiren kurumlarda yapılmaya çalışılan işte bu öğretilir, öğrenilebilir ve değerlendirilebilir bilgi ve becerileri öğretmen adaylarına kazandırmaya çalışmaktadır. Öğretmen adaylarında bulunması gereken roller konusunda üç alan belirlenmektedir. Bu alanlar sırasıyla; Organizasyon-plânlama ve öğretim yaklaşımları, Meslekî profesyonellik ve Sosyal beceriler olarak sıralanmıştır (Capel, Leask, & Turner, 1995).

Hızla değişen toplumsal yapı ve kuralların, öğrencilerin kendilerine ve çevreye uyumlarını zorlaştırmakta olduğu, eğitim sistemimizde akademik öğrenmeye ağırlık verildiği, öğretimin çoğunlukla aktarma yoluyla yapıldığı göz önüne alındığında eğitimin temel amaçlarından olan sosyalleşmenin ikinci planda kaldığı dikkati çekmektedir. Yaratıcı drama yöntemi bireylere yaparak ve yaşayarak öğrenme olanağı sağladığı için sosyal becerilerin de bu yolla bireylere kazandırılmasında uygun öğretim yöntemlerinden biri olarak görülmektedir. Yaratıcı drama yönteminin bireylerin sosyal gelişimine (Uysal,1996) ve sosyalleşme düzeyine (Akın,1993) etkisini belirlemeye yönelik çalışmaların yapılmış olduğu görülmektedir. Ancak bu çalışmalarda yaratıcı dramının sosyal becerilerin kazanımında etkisinin olup olmadığı, öğretim programları içinde, herhangi bir ders kapsamında, içerikle birlikte incelenmemiş, doğrudan sosyal gelişimle ilgili yaratıcı drama programı uygulanmıştır. Bu çalışmada ise gelişim ve öğrenme dersi kapsamında, öğretmen adaylarının grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri ile kendini kontrol etme becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı drama yöntemi ile geleneksel yöntem arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı incelenmiştir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, gelişim ve öğrenme dersinde öğretim yöntemi olarak yaratıcı dramının benimsenmesinin geleneksel yöntemle oranla sosyal beceriler üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bir başka deyişle, bağımsız değişken olan öğretim yönteminin (yaratıcı drama ve geleneksel yöntem), bağımlı değişken olan sosyal becerileri etkileyip etkilemediği sorusu yanıtlanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, araştırma deneme modelinde bir araştırmadır. Araştırmanın modeli bir deney ve bir kontrol grubu desenine göre oluşturulmuştur.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini 2005–2006 bahar yarıyılında Atatürk Üniversitesi, Bayburt Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı ikinci sınıfında gelişim ve öğrenme dersi alan öğrencilerden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin 37 tanesi deney grubunu, 37 tanesi ise kontrol grubunu oluşturmuştur. Yürütülen araştırmada örneklem sadece Atatürk Üniversitesi Bayburt Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Programı öğrencilerinden olduğundan, bu çalışma bir özel durumu yansıtmaktadır. Bu nedenle, gerçekleştirilen bu araştırmanın sonuçları ile bir genelleme yapılamayacağı çalışmanın sınırlılığı olarak kabul edilmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada yaratıcı drama ve geleneksel yöntemin uygulandığı deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin sosyal beceri düzeylerini ölçmek için, araştırmacılar tarafından hazırlanan ‘Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği’ (SBDÖ) kullanılmıştır.

2.3.1 Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği (SBDÖ)

Sosyal becerileri değerlendirme ölçeği (SBDÖ), sosyal etkileşimi arttırmak için iletişim yetersizliklerine yardım etmede önemli olan becerileri ölçmeyi amaçlamaktadır. SBDÖ, 17-25 yaşlarındaki genç yetişkinlerin sahip olması gereken sosyal becerileri içermektedir. SBDÖ, 15 madde ve üç alt ölçekten oluşan, beşli derecelendirmeli, Likert tipi bir ölçme aracıdır. Alt ölçekler, grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri ile kendini kontrol etme becerileridir. Her bir alt ölçek beşer maddeden oluşmaktadır. Maddelerin tamamı olumlu yönde düzenlenmiştir. Maddelere verilen tepkiler “kesinlikle katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” şeklinde derecelendirilmiştir. Kesinlikle katılmıyorum cevabı 1, kesinlikle katılıyorum cevabı 5 puan almaktadır. Düşük puan, sosyal becerilere yeterince sahip olunmadığını, yüksek puan ise sosyal becerilere sahip olduğunu göstermektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan madde sayısı olan 15 iken, en yüksek puan 75 puandır. Alt ölçeklerin her birinden en az 5 en çok 25 puan alınabilmektedir.

2.3.1.1. Kapsam Geçerliği: Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, literatür taranarak (Akçamete ve Avcıoğlu, 2005; Bacanlı, 1999; Bacanlı, Erdoğan ve Filiz, 2003; Cornish, 2003; Gresham & Elliott, 1990; James et al., 1979; Kelly, 1998; Merrel & Gimpel, 1998) bireylerin sosyal becerilerini arttırmak için iletişim yetersizliklerine yardım etmede önemli olan beceriler belirlenerek bir liste oluşturulmuştur. Beceriler ile ilgili oluşturulan maddelerin, araştırmanın amacına uygun ve farklı anlaşılacak biçimde olmasına çalışılmıştır. Bunun için beceri listesinde yer alan maddelerin uzun ve karmaşık ifadelerden oluşmaması sağlanmıştır. Ayrıca her bir beceri listesinde yer alan maddelerin birden fazla beceriyi içermemesine ve ölçülebilir bir şekilde ifade edilmesine dikkat edilmiştir. Daha sonra oluşturulan bu liste, alanda çalışan uzman kişilere gösterilerek, belirlenen becerilerin 17-25 yaş grubuna ait olup olmayacağı belirlenmiştir. Görüşler alındıktan sonra soru maddelerinden bazılarında gerekli düzeltmeler yapılarak, bazı soru maddelerini de ölçekten çıkarılarak SBDÖ'nin maddeleri oluşturulmuştur.

2.3.1.2. Yapı Geçerliği: Yapı geçerliği ile ilgili çalışmaları yürütebilmek için Atatürk Üniversitesi, Bayburt Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü'nde yüksek öğrenimlerine devam etmekte olan, deney ve kontrol gruplarına dâhil edilmeyecek olan toplam 100 öğrenciden ölçeği doldurulmaları istenmiştir. Öğrenciler, ölçek verilmeden önce araştırmacı tarafından SBDÖ hakkında kısaca bilgilendirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla son halinde yer alan maddelere Temel Bileşenler Analizi-TBA (Principal Component Analysis) yapılmış ve öz değerleri (eigen value) birin üzerinde olan beş faktör altında toplandığı görülmüştür. Birbirinden olabildiğince bağımsız faktörlere ulaşabilmek için faktör analizi uygulamasına varimax dik döndürme metodu kullanılarak devam edilmiştir. Faktör yük değerleri 0.30'un altında olan ve birden fazla faktöre girip aralarındaki faktör yük değer farkları 0.10 ve daha az olan maddeler de elenerek analiz 15 madde ile sürdürülmüş ve tekrarlanan rotasyonlar sonucunda ölçekteki maddelerin her birinde beşer madde bulunan üç faktör altında toplandığı görülmüştür. Faktörler madde içerikleri dikkate alınarak grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri ile kendini kontrol etme becerileri olarak isimlendirilmiştir. Birinci faktörde yer alan maddelerin yük değerleri 0.76 ile 0.78 arasında, ikinci faktörde yer alan maddelerin yük değerleri 0.62 ile 0.73 arasında, üçüncü faktörde yer alan maddelerin yük değerleri 0.43 ile 0.73 arasında değişmektedir. Üç faktör birlikte toplam varyansın % 51.165'ini açıklamaktadır. Birinci faktörün varyansa katkısı % 32.142, ikinci faktörün varyansa katkısı % 10.529 ve üçüncü faktörün varyansa katkısı ise % 8,493'dur. Maddelerin faktör analizi sonuçları (maddelerin faktör yükleri) Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeğinin Faktör Yapısı Sonuçları

Maddeler	Döndürme Sonrası Yük Değerleri		
Grupla Bir İşi Yapma ve Yürütme Becerileri			
7. Karşılaştığım problemlere uygun çareler ararken yardım etmek ve yardım istemek bana doğal gelir.	.787		
11. İş bölümüne uygun davranır, üzerime düşen görevi yerine getirmeye çalışırım.	.581		
14. Birlik olmaktan, birlikte tartışmaktan, birlikte karar vermekten ve sorumluluğu da birlikte paylaşmaktan hoşlanırım.	.600		
15. Birilerine danışmak, fikirlerini sormak; arkadaşlarıma değer vermenin bir gereğidir.	.648		
16. Üniversite içinde ve dışında gerçekleştirilen toplu etkinliklere katılırım.	.767		
İlişkiyi Başlatma ve Sürdürme Becerileri			
3. İnsanlarla çabuk kaynaşırım, kolay arkadaşlık edinirim, içine girdiğim toplumda yabancılik çekmem.		.734	
8. Bir köşeye çekilmiş, üzgün arkadaşlarıma inatla sokulur, zorluklarını paylaşırım.		.635	
9. Arkadaşlarım tarafından aranan sevilen biriyim. Katıldığım gruba neşe götürürüm.		.686	
10. Arkadaşlığım genellikle uzun sürelidir. Herkeste hoşlanabileceğim, sevip sayabileceğim özellikler bulurum.		.622	
18. Arkadaşlık edinmede ilk adımı ben atarım.		.553	
Kendini Kontrol Etme Becerileri			
1. Şakadan, espriden hoşlanırım. Arkadaşlarıma kırııcı, alaycı olmayan şakalar yapmayı severim ve bana yapıldığında alınmam.			.430
2. Arkadaşlarımla ilişkilerimde kırııcı olmam, tümüne değer veririm.			.732
4. Duygularımla aklimi dengeli kullanırım. Kıskanç değilim, birini çekiştirmek gammazlamak en sevmediğim davranışlardır.			.615
6. Kırgınlığı, dargınlığı hiç sevmem. Sıcak, cana yakın arkadaş yanlısıyım.			.704
13. Başkalarıyla olan problemlerimi konuşarak çözerim, uzlaşmacı anlayışa sahibim.			.653

SBDÖ'nin bütünü ile alt ölçek puanları arasındaki korelasyon değerleri hesaplanmış, "grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri" ile "ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri" arasındaki korelasyon değeri 0.372, "ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri" ile "kendini kontrol etme becerileri" arasındaki korelasyon değeri 0.486, "grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri" ile "kendini kontrol etme becerileri" arasındaki korelasyon değeri 0.524 olarak bulunmuştur. Alt boyutların toplam puanla korelasyonları hesaplandığında, grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri ile 0.810; ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri ile 0.744; kendini kontrol etme becerileri ile 0.845 düzeyinde ilişkiye sahip oldukları görülmüştür. Bu bağlamda, toplam puanlara ilişkin korelasyonlar incelendiğinde SBDÖ'nin ölçmek istenilen becerileri ölçmekte olduğu söylenebilir. Alt boyutların toplam puanla korelasyonlarının yüksek olması da, üç alt boyutun sosyal becerilerin alt boyutları olduğunu göstermektedir.

Tablo 2: SBDÖ ve Alt Ölçekleri Arasındaki Korelasyon Değerleri

	Grupla bir işi yapma becerileri	İlişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri	Kendini kontrol etme becerileri
İlişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri	0.372*		
Kendini kontrol etme becerileri	0.524*	0.486*	
SBDÖ	0.810*	0.744*	0.845*

* p<0.01

2.3.1.3. SBDÖ Güvenirlik Çalışması

Ölçeğin güvenirliliği, Cronbach alfa değerleri hesaplanarak elde edilmiştir. SBDÖ'nin bütününe ilişkin hesaplanan Cronbach alfa değeri 0.842 olarak bulunurken, alt ölçeklere ilişkin Cronbach alfa değerleri, Grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri 0.786, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri 0.713, kendini kontrol etme becerileri ise 0.709 olarak belirlenmiştir. Hem alt ölçekler hem de testin bütününe ilişkin elde edilen güvenirlilik katsayılarının yüksek olduğu görülmektedir. Bu değerler, SBDÖ'nin çalışmada kullanılabilirlik güvenirliliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 3: SBDÖ'nin Bütünü ile Alt Ölçeklere Ait Cronbach Alfa Güvenirlik Değerleri

	Güvenirlik katsayıları
Grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri	0.78
İlişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri	0.71
Kendini kontrol etme becerileri	0.70
Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin (SBDÖ) bütünü	0.84

2.4. Uygulama

Çalışmada gelişim ve öğrenme dersi kapsamında yaratıcı drama yöntemi kullanılarak grupla bir işi yapma ve yürütme, ilişkiyi başlatma ve sürdürme ile kendini kontrol etme sosyal becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. SBDÖ, deney ve kontrol grubunda yer alan her bir öğrenci tarafından sosyal becerilerindeki değişimlerini ortaya koymak üzere uygulamaların öncesinde ön test, uygulamaların sonrasında ise son test olarak doldurulmuştur. Deney ve kontrol grubunda dersin tamamının öğretimi aynı araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Deney grubunda, gelişim ve öğrenme dersinde öğretim yöntemi olarak yaratıcı drama metodu kullanılmıştır. Uygulamalara geçmeden önceki 3 haftalık dönemde öğretmen adaylarının yönetime alışabilmesi için ağırlıklı olarak ısınma ve rahatlama şeklindeki drama etkinliklerinin yer aldığı çalışmalar yapılmış ayrıca yöntem hakkında bilgiler verilmiştir. Araştırmacı tarafından 3 haftalık hazırlık aşamasıyla birlikte toplam 12 haftada 36 ders saati için, çeşitli öğretim durumları planlanmıştır. Böylece çalışma döneme ait ara sınavlar ile birlikte 14 haftalık süreçte yürütülmüştür. Öğretmen adaylarının çeşitli durumlarda rol oynaması, rolleri analiz etmesi, yaratıcı görevler üzerinde birlikte çalışmaları, duygu ve düşüncelerini açıklamaları sağlanarak sosyal becerilerini arttırmak hedeflenmiştir. Öğretim durumlarının yapısında akıl yürütme, analiz etme, yazılı metinleri görsel sunumlara dönüştürme ve düşüncelerin sözel olarak ifade etme yer almaktadır. Çalışmamızda yaratıcı drama yöntemine dayalı olarak hazırlanan öğretim durumları, Özsoy (2003), Adıgüzel (2006) ve Yeğen (2003)'in çalışmaları dikkate alınarak düzenlenmiş, birbirini izleyen beş aşamadan oluşmaktadır. *Birinci aşama*, ısınma aşamasıdır. Isınma çalışmaları öğrencileri sadece derse motive etmek için kullanılmıştır. *İkinci aşama*, uyum güven ve oyun aşamasıdır. Belirlenmiş kurallar içinde özgürce oyun oynama ve bu oyunları geliştirme çalışmalarından oluşan bu aşamada bilinen çocuk oyunlarından faydalanılmış ve konuya giriş de yapılmıştır. *Üçüncü aşama*, doğaçlamalar ve oluşum aşamasıdır. Konunun özelliğine ve amaçlarına uygun olarak doğaçlama, canlandırma, rol oynama ve kukla oynatma etkinliklerine yer verilmiştir. *Dördüncü aşama*, değerlendirme-tartışma aşamasıdır. Eleştiri-özeleştiri, soru-cevap etkileşiminin başlaması sağlanmıştır. Bu aşamada başkalarının davranış biçimleri, duyguları, düşünceleri, deneyimleri ile ilgili bilgi sahibi olmak, öne çıkarılmaya çalışılmıştır. *Beşinci ve son aşama* ise rahatlama aşamasıdır ki bu aşamada çalışmanın sonunda kişinin enerjisini boşaltması, bedenen ve ruhen rahatlama amaçlanmıştır. Örnek öğretim durumlarını gösteren ders planı örneği Ek'te verilmiştir.

Kontrol grubunda ise dersler aynı araştırmacı tarafından geleneksel öğretim yöntemi kullanılarak işlenmiştir. Araştırmacı, düz anlatım ve tartışma metotlarından faydalanılan öğretmen merkezli bir öğretim stratejisi izlemiştir. Konu araştırmacı tarafından izah edildikten sonra yine araştırmacı tarafından sorulan sorularla tartışma ortamı oluşturularak öğretilmeye çalışılmıştır. Öğretim sürecinin büyük bir bölümü araştırmacının açıklamaları ve yönelttiği sorularla geçmiştir.

2.5. Verilerin Toplanması ve Analizi

Kontrol ve deney grubu arasında uygulama öncesinde ve sonrasında meydana gelmesi olası farklılıkları karşılaştırmak amacıyla SBDÖ aracılığı ile elde edilen verilere bağımsız *t*-testi SPSS 11,0 paket programı yardımıyla uygulanmıştır. Sonuçların yorumlanmasında 0.05 anlamlılık düzeyi benimsenmiştir.

3. BULGULAR

Deney ve kontrol gruplarının sosyal beceriler gözlem formu sonucunda elde edilen puanlarının ortalama ve standart sapmaları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: Deney ve Kontrol Gruplarının SBDÖ'nin Alt ölçeklerine İlişkin Ön Ölçüm-Son Ölçüm Puanlarının Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Gruplar	Sosyal beceriler	Grupla Bir İşi Yapma ve Yürütme Becerileri		İlişkiyi Başlatma ve Sürdürme Becerileri		Kendini Kontrol Etme Becerileri	
		X	SS	X	SS	X	SS
Deney Grubu	Ön ölçüm	21.054	2.356	20.891	2.736	18.432	2.949
	Son ölçüm	23.351	1.206	22.702	1.927	22.000	1.178
Kontrol Grubu	Ön ölçüm	20.189	3.053	21.378	2.240	17.837	2.640
	Son ölçüm	21.513	2.501	20.189	2.447	18.432	2.949

Tablo incelendiğinde; deney ve kontrol gruplarında grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri ile kendini kontrol etme sosyal becerilerinin son ölçüm puan ortalamalarının ön ölçüm puan ortalamalarına göre yükseldiği görülmektedir. Puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı incelenmiş ve aşağıda sunulmuştur.

3.1. Grupla Bir İşi Yapma ve Yürütme Becerileri

Tablo 4'de görüldüğü gibi deney grubunun, grupla bir işi yapma ve yürütme sosyal becerisi son ölçüm puan ortalaması ($X=23.351$), kontrol grubunun ortalamasından ($X=21.513$) yüksektir. Gözlenen bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için bağımsız *t* testi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda deney grubunun son ölçüm puan ortalamasının, kontrol gruplarının puan ortalamalarına göre anlamlı biçimde arttığı görülmüştür ($t=4.025$, $p=.000$). Bu bulgu doğrultusunda grupla bir işi yapma ve yürütme becerilerinin gelişim ve öğrenme dersinde kazandırılmasında, yaratıcı drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

3.2. İlişkiyi Başlatma ve Sürdürme Becerileri

Tablo 4'de görüldüğü gibi, deney grubunun son ölçüm puan ortalaması ($X=22.702$), kontrol grubu ortalamasından ($X=20.189$) yüksektir. Gözlenen bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan bağımsız *t* testi sonucunda farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($t=4.908$, $p=.000$). Gelişim ve öğrenme dersinde, yaratıcı drama yöntemi ile sosyal becerilerin kazandırılmasına yönelik yapılan araştırmada, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri puanlarında kontrol gruplarına göre anlamlı bir yükselme olduğu görülmektedir.

3.3. Kendini Kontrol Etme Becerileri

Tablo 4 incelendiğinde; deney grubunun kendini kontrol etme becerileri son ölçüm puan ortalamasının ($X=22.000$), kontrol grubunun puan ortalamasından ($X=18.432$) yüksek olduğu görülmektedir. Gözlenen bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan bağımsız *t* testi sonucunda gruplar arasındaki farkın istatistiksel bakımdan anlamlı olduğu bulunmuştur ($t=6.833$, $p=.000$). Gelişim ve öğrenme dersinde sosyal becerilerin kazandırılmasına yönelik yapılan çalışmada, kendini kontrol etme becerileri puanlarında yaratıcı drama yöntemi geleneksel yöntemlere göre daha etkilidir.

4. TARTIŞMA VE YORUM

Çağdaş insanı yetiştirmede, etkili, kalıcı, ilgi çekici ve verimli bir öğretim yöntemi olarak kullanılan drama yönteminin, gelişim ve öğrenme dersinde öğrencilerin grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri ile kendini kontrol etme becerileri üzerinde etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Eğitimde drama yöntemi uygulamalarının kazanılması zaman isteyen becerileri gerektirmesi, yapılan ön hazırlık çalışmalarının beklenilenden uzun süre almasına neden olmuştur. Öğrencilerin yonteme alışkın olmamaları, kendilerini kalabalık önünde rahat hissetmemeleri gibi sebeplerden dolayı uygulama başında etkinliklere katılma, grup içerisinde söylenenleri yapma konusunda çekingen tavırlar sergilemişlerdir. Belli bir deneyim süreci geçirildikten, öğrencilere belli becerileri kazandırdıktan sonra etkinlikler çalışmalar süresince oldukça olumlu seyretmiş ve deney grubu lehine anlamlı sonuçlara ulaşmıştır.

Bu çalışma sonunda, deney grubunda uygulanan yaratıcı drama yönteminin, kontrol gruplarına uygulanan geleneksel yonteme göre daha etkili olduğu görülmüştür. Bu bağlamda, deney grubundaki öğrencilerin sosyal becerilerinde, kontrol gruplarındaki öğrencilere göre daha fazla gelişme olduğu bulunmuştur. Elksnin ve Elksnin (1995) eğitimcilerin son yıllarda, sosyal beceriler öğretiminin akademik öğretim programı içerisinde bütün olarak ele alınması gerektiği üzerinde yoğunlaştıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, Akın (1993) ve Uysal'ın (1996), sosyal gelişim düzeyine yaratıcı drama yönteminin etkisini araştırdıkları çalışmalarda, bu çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir. Kavcar (1985), O'Neill ve Lambert (1995), Gönen ve Dalkılıç (1998) dramının sosyal bir süreç olduğunu, sosyal iletişime ve grupla çalışmaya olanak tanıyarak sosyal becerilerin gelişmesinde rol oynadığını belirtmektedirler.

Sosyal beceriyi oluşturan unsurların birbirleri ile ilişkili halinde olması öğretmenlerin sosyal becerileri oluşturan değişkenlere bir bütün olarak sahip olmalarını zorunlu hale getirmektedir. Bu değişkenlerden biri ya da bazılarını sahip olmak sosyal yeterlik için yeterli değildir. Çünkü. Örneğin, öğretmen kendisini ifade edebilir, sınıfı kontrol edebilir ancak duyarlı değilse öğrencileri anlamak konusunda yetersizlik sergileyecektir (Riggio, 1986). Bu da öğretimle ilgili plânladığı bazı hedeflere ulaşmasını engelleyebilir. Öğrenci kendisini dinlemeyen ve/veya dinleyemeyen öğretmenden ders dinlemek istemeyebilir. Öğretmen anlatımcı, duyarlı olabilir ancak kontrol becerisi yoksa sınıfta en küçük bir olaya öfkelenip kendisini güç durumda bırakacak tepkiler sergileyebilir. Ancak duyuşsal ve sosyal yönden kontrol becerilerine sahip olmakla olumsuz tepkilerden kaçınabilir. Diğer bir deyişle öğretmen sosyal ve duyuşsal yönden anlatımcı, duyarlı ve kontrol becerilerine sahip olmak durumundadır. Bunlardan bazılarını sahip olup diğerlerine sahip olmamak eksiklik olarak görülmektedir.

Bu çalışmanın bulguları, yaratıcı drama yönteminin farklı düzey ve konularda etkililiği üzerine yapılmış diğer çalışmaların bulgularıyla (Saab,1988; Kamen,1992; Üstündağ,1997) paralellik göstermektedir. Bu yöntemin etkili olması, öğrenmenin pasif değil etkin bir süreçte gerçekleştiğini açıklayan bilişsel öğrenme yaklaşımıyla da tutarlılık göstermektedir.

Sonuç olarak, yaratıcı drama yönteminin gelişim ve öğrenme dersinde sosyal becerilerden grupla bir işi yapma ve yürütme becerileri, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri ile kendini kontrol etme becerilerinin gelişiminde önemli katkılar sağladığı söylenebilir. Öğrencilerin yaratıcı drama yöntemine alışmaları biraz zaman aldığından, uygulamalar yonteme alışma süreleri göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir. Öğretmenler sosyal becerileri oluşturan değişkenlere bir bütün olarak sahip olmalıdır. Öğretmen yetiştiren kurumlarda, öğretmen adaylarına ve Hizmet içi eğitim programlarında da öğretmenlere sosyal becerileri kazandıracak şekilde plânlamalar yapılabilir, bu programlar doğrultusunda sosyal becerileri kazandıracak derslere yer verilebilir. Eğitim fakültelerinin diğer programlarında yer alan dersler kapsamında da sosyal becerilerle ilgili davranışlar ele alınıp, sosyal becerilerin farklı boyutlarına yönelik yaratıcı drama etkinlikleri yapılabilir. Bu durum drama yönteminin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlardaki kazanımlarının sosyal beceriler üzerine etkisini araştıran çalışmalara olan ihtiyacı arttırmıştır.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, H. Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı, *Bileşenleri ve Aşamaları. Yaratıcı Drama Dergisi*, 1, 17-31.
- Adıgüzel, H. Ö. (1993). *Oyun ve yaratıcı drama ilişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Akçamete, G., ve Avcıoğlu H. (2005) Sosyal becerileri değerlendirme ölçeğinin (7-12 yaş) geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 61-77.
- Akın, M. (1993). *Farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki ilkököl 3. sınıf öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerine yaratıcı drama eğitiminin etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bacanlı, H. (1999). *Sosyal beceri eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bacanlı, H. ve Erdoğan, Filiz, E. (2003). Matson çocuklarda sosyal becerileri değerlendirme ölçeğinin (MESSY) Türkçe'ye uyarlanması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 3(2), 351-379.
- Capel, S., Leask, M. ve Turner, T. (1995). *Learning to Teach in the Secondary School: A companion to school experience*. London: Routledge.
- Cartledge, G. ve Milburn, J. F. (1983). Social skills assessment and teaching in the schools. *Advances in School Psychology*, 3, 175-235.
- Cornish, U. (2003). *Social skills training for adolescents with general moderate learning difficulties*. Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
- Elksnin, L. K. ve Elksnin, N. (1995). *Assessment and Instruction of Social Skills*. (2. baskı). London: Singular Publishing Group.
- Genç, H. N. (2003). Eğitimde yaratıcı dramanın alınlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 196-205.
- Gresham, F. M., ve Elliott, S. N. (1990). *Social skills rating system manual*. Circle Pines, MN: American Guidance Service.
- Gönen, M. ve Dalkılıç, N. U. (1998). *Çocuk eğitiminde drama: Yöntem ve uygulamalar*. İstanbul: Eplison Yayıncılık.
- Heathcote, D. ve Wagner, B. (1990). *Drama as a learning medium*. (6. baskı). Stanley Thornes, Publishers Ltd.
- James, C. L., Hesselbrock, V. M., Meyers, D. G. ve Penniman, J. H. (1979). Problems boys in young adulthood: Teachers' ratings and twelve years follow up. *Journal of Youth and Adolescence*, 8, 435-472.
- Johnson, L. ve O'Neill, C. (1984). Dorothy heathcote: Collected writings on education and drama. Essex: Anchor Brendon Ltd.
- Kaf, Ö. (2000). Hayat bilgisi dersinde bazı sosyal becerilerin kazandırılmasında yaratıcı drama yönteminin etkisi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(6), 173-184.
- Kamen, M. (1992). Creative drama and the enhancement of elementary school students' understanding of science concepts. *Dissertation Abstracts International*. DAI-A 52/07, 2489.
- Kavcar, C. (1985). "Örgün eğitimde dramatisasyon". *Eğitim ve Bilim, TED Yayınları*, 56, 32-41.
- Kelly, J. A. (1982). *Social-skills training: A practical guide for interventions*. New York: Springer Publishing Company.
- Kelly, J.A. (1998). *Social-skills training - A practical guide for interventions*. New York: Springer Publishing Company.
- Merrel, K. W. ve Gimpel, G. A. (1998). *Social skills of children and adolescents*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Inc.
- O'Neill, C. ve Lambert, A. (1995). *Drama structures: A practical handbook for teachers*. Hutchinson, London.
- Oral, G. (2002). İlköğretimde öğrencilerin sosyal katılımını özendirilmeye yönelik bir program. *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 19(2), 30-44.
- Riggio, R. E. (1986) The assessment of basic social skills. *Journal of Personality and Social Psychology*. 51, 649-660.
- Özsoy, N. (2003). İlköğretim matematik derslerinde yaratıcı drama yönteminin kullanılması, *BAÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 112- 119.
- Saab, J. F. (1988). The effects of creative drama methods on mathematics achievement, attitudes and creativity. *Dissertation Abstracts International*. DAI-A 48/10, 2538.
- Sağlam, T. (2004). Dramatik eğitim: Amaç mı? Araç mı? *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 17, 4-22.
- San, İ. (2002). *Eğitimde Yaratıcı Drama, Yaratıcı Drama, 1985-1995, Yazılar*, (1. cilt). Ankara: Naturel Yayıncılık.
- San, İ. (1996). Yaratıcılığı geliştiren bir yöntem ve yaratıcı bireyi yetiştiren bir disiplin: Eğitsel yaratıcı drama. *Yeni Türkiye Dergisi Eğitim Özel Sayısı*, 2(7), 148-160.

Sorias, O. (1986). Sosyal beceriler ve değerlendirme yöntemleri. *Psikoloji Dergisi*, 5(20), 24–29.

Uysal, F. N. (1996). *Anaokuluna giden 5-6 yaş grubu çocuklarda yaratıcı drama çalışmalarının sosyal gelişim alanına olan etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Üstündağ, T. (1997). *Vatandaşlık ve insan hakları eğitimi dersinin öğretiminde yaratıcı dramının erişkiye ve derse yönelik öğrenci tutumlarına etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Westwood, P. (1993). *Commonsense methods for children with special needs strategies for the regular classroom*. London.

Yeğen, G. (2003). Yaratıcı drama. *İlköğretim Online, Öğretim Uygulamaları*, 2(2). 28.03.2007 tarihinde <http://ilkogretim-online.org.tr/vol2say2/wu1.pdf> adresinden alınmıştır.

Yüksel, G. (2001). Öğretmenlerin sahip olmaları gereken davranış olarak sosyal beceri. *Milli Eğitim Dergisi*, 150. 17.01.2007 tarihinde <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/150/kayikci.htm> adresinden alınmıştır.

Ek

Ders Planı Örneği

Konu : Bilişsel Gelişim Kuramları (Piaget'in Bilişsel Gelişim Kuramı) Süre : 6 ders saati Grup : Fen Bilgisi Öğretmenliği 37 öğrenci Kazanımlar : <ul style="list-style-type: none"> • Bilişsel gelişim kuramcılarından Piaget'i tanıma • Piaget'in bilişsel gelişim kuramını tanıma • Piaget'in bilişsel gelişim dönemlerini açıklama 	
Dersin işlenişi	
Isınma	Sınıf müzik eşliğinde ritmik yürütülür, müziğin hızının artırılmasıyla yürüyüşün hızı da artırılır.
Uyum ve Oyun	İstop Oyunu: Sınıf 5'er kişilik gruplara ayrılır. Her gruptaki öğrencilerden birine Piaget, birine duyuşsal motor, birine işlem öncesi, birine somut işlem ve son öğrenciye de soyut işlem takma isimleri verilir. Bu isimlendirmelerle istop oyunu oynatılır. Gruptaki öğrencilerden biri, grubundaki diğer bir öğrencinin takma ismini söyleyerek topu havaya atar. Takma ismi söylenen öğrenci topu yakalayıp gruptaki başka bir arkadaşının takma ismini söyleyerek topu havaya atar. Topu yere düşüren öğrenci oyundan elenir, oyun bu şekilde devam eder.
Doğaçlama - Oluşum	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerden birine Piaget'i anlatan küçük bir rol kartı hazırlanır. Öğrencinin rolünü anlayarak Piaget'i anlatan bir canlandırma yapması istenir. Aynı çalışma bir kaç öğrenciyle tekrar edilir. • Piaget ile ilgili kelimeler tahtaya yazılarak Piaget'le ilgili öykü oluşturmaları istenir. Öyküler okunur. • Duyusal motor dönemde bulunan bir bireyin özelliklerini vurgulayan canlandırmalar yaptırılır. • İşlem öncesi dönemde bulunan bir bireyin özelliklerini vurgulayan kuklalar oynattırılır. • Somut işlemler döneminde bulunan bir bireyin özelliklerini vurgulayan canlandırmalar yaptırılır. • Soyut işlemler döneminde bulunan bir bireyin özelliklerini vurgulayan kuklalar oynattırılır. • Piaget'i ve bu dört dönemde bulunan insanları temsil etmek üzere 5 öğrenci kendilerini, özelliklerini tanıtan doğaçlamalar yaptırılır. Farklı öğrencilere de aynı çalışma yaptırılır.
Tartışma – Değerlendirme	Konuyla ilgili aşağıdaki gibi sorular yöneltilir. <ul style="list-style-type: none"> • Piaget'in yerinde olsaydınız nasıl bir bilişsel ayırım yapardınız? • Bilişsel gelişimi dönemlere ayırmak gerekli midir? Neden? • Bilişsel Gelişim dönemleriyle ilgili olarak zihninizde oluşan resim nedir?
Rahatlama	Gözlerinizi kapatın, müziği hissetmeye çalışın, yemyeşil bir kırdaki gezinti yapıyorsunuz, rüzgâr ılık ılık yüzünüzü okşuyor, etrafınızdaki sesleri fark ediyorsunuz, farklı yaşlarda insanlar dikkatinizi çekiyor, onları izlemeye başlıyorsunuz. Birbirlerinden farklı davranıyorlar, onlara daha da yaklaşıp neler konuştuklarını dinliyorsunuz.

Extended Abstract

Contemporary education approaches require taking to the ground of education system understanding of how to get the information more than understanding of how to store the information to students. This situation results in improve numerous learning models and teaching methods that giving opportunity for discovering the information to students personally. Today, creative drama method which gives opportunity to learn with making and living, to make the person effective in learning process, to realize oneself and be creative and productive person in brief seen as a making a contribution to person's development at entire ways was begun to use.

There can be said that creative drama method makes important contributions to socialization of a person. Social skills cover important space at socialization of a person. Many researchers defined the concept of social skill. When these definitions are analyzed, it understood that social skills is learnable behaviors, including both observable and unobservable cognitive effective components, directed to the goal and changeable according to the social context, taking, resolving, and comprehending the social information as well as making the appropriate response at the personal relationships. However the social and personal improvement takes part among the written goals of our educational system, in practice goals generally focus on competition and academic achievement. The persons need to develop their social behaviors and skills to cope with problems like violence, alienation and isolation in an effective way.

Many researchers argued in their investigations (or experiments) that creative drama method is influential to person's social improvement and socialization level. However in this investigations, the creative drama program, related to social improvement was directly implemented, before being investigated with the content whether the creative drama was effective on gaining the social skills in teaching programs, in any way content of a lesson or not. The purpose of this study was to investigate the effect of creative drama method on developing make and execute a work with a group social skill, begin and carry on a relationship social skill, and self control social skill in content of development and learning lesson.

According to this context, experimental research model was chosen for this study. The model of the research was formed according to the one control group and one experimental group design. The sample of the research was chosen among the students taken the development and learning lesson in Atatürk University, Bayburt Education Faculty, Primary Education Division, Science Teacher Education Department. Randomly, 37 students assigned to control group and other 37 students assigned to the experimental group. The social skills evaluation scale was developed by the researchers of this study to measure the social skills level of each student teachers both in creative drama implemented experimental group and traditional method implemented control group.

In the experimental group, the creative drama method was implemented as a teaching method in development and learning lessons. Before passing to the implementations, basic drama activities mainly warming and relaxing drama activities, was made by the teacher students for adapting themselves to the method. Treatment groups participated in creative drama activities for a three months period. Teacher students were also given information related to the creative drama methodology. Various learning situations were planned by the researchers for twelve weeks, totally thirty-six hours. Activities were planned requiring participants to act out various situations that dealt with emotional control through role play, skits, and dance/movements. Activities required participants to role play, analyze roles, work cooperatively in creative tasks, and express actions and emotions. Inherent in the activities were reasoning, analyzing, creating visual representations of writings, and verbal expression of thoughts. Activities were designed to improve social skills.

Collected data from the pretests and posttests was processed by SPSS 11.0 package program using independent *t* test for the comparison of possible to occur differences between the experimental group and the control group before and after the implementation. Results were interpreted at the 0.05 level of significance. Findings of this study showed that the creative drama method made more influential development and improvement of teacher students' social skills with respect to the traditional method.

Consequently, there can be said that creative drama method in the development and learning lesson have important contributions to making and executing a work with a group, beginning and carrying on a relationship, having self control social skills. Implementations to be arranged taking into the consideration of inure time because of becoming familiar to creative drama method is time consuming. Teachers must have the variables as a whole which make the social skills. There can be made some plans to gain social skills, in teacher training institutions for teacher students and in service training programs for teachers. In this direction, there can be given place to lessons to gain social skills. There can be creative drama activities directed to other dimensions of social skills with taking up behaviors related to social skills in the scope of lessons in the other programs of the education faculties.